

Tilsynsrapport

1 Innledning

Finanstilsynet har gjennomført tilsyn med S.A.M Tax AS, org.nr. 925652091, (heretter foretaket eller regnskapsforetaket). Formålet med Finanstilsynets tilsyn var å kontrollere om regnskapsvirksomheten drives i samsvar med gjeldende regler. Finanstilsynet gjennomførte møte med foretaket 30. april 2025.

2 Finanstilsynets oppsummering

Tilsynet avdekket grove overtredelser av lover og forskrifter som stiller krav til styring og kontroll av regnskapsvirksomheten og grove overtredelser av bestemmelser i hvitvaskingsloven. Basert på dette varslet Finanstilsynet vedtak om tilbakekall av foretakets godkjenning som regnskapsselskap i brev 27. januar 2026. Selv om det også ble avdekket enkelte mangler i utføringen av de regnskapsoppdragene som ble valgt ut for kontroll, var ikke disse av en slik art at de inngikk i grunnlaget for varselet om tilbakekall.

Foretaket kommenterte varselet gjennom advokat i brev 19. februar 2026. I tilsvaret erkjennes i hovedsak de overtredelsene som ble avdekket under tilsynet, men foretaket mener det må ses hen til de tiltakene som var påbegynt da tilsynsmøtet fant sted og som har fortsatt i tiden frem til vedtak om tilbakekall ble varslet. Tilsvaret inneholder en nærmere beskrivelse av disse tiltakene og ytterligere pågående og planlagte tiltak. I brev 19. mars 2026 ba Finanstilsynet om utfyllende beskrivelse av tiltakene og dokumentasjon som kunne underbygge det anførte. Foretaket har besvart henvendelsen i brev 23. mars 2026.

Selv om det foreligger en fast og langvarig forvaltnings- og rettspraksis på at etterfølgende tiltak ikke skal tillegges vekt i vurderingen, har Finanstilsynet i denne saken konkludert med at det varslede vedtaket ikke skal fattes. I vurderingen har Finanstilsynet lagt vekt på den tiden som gikk fra tilsynsmøtet ble gjennomført og til varsel om vedtak ble sendt og at det ikke ble avdekket vesentlige feil i utførelsen i de regnskapsoppdragene som ble kontrollert.

3 Finanstilsynets merknader

3.1 Foretakets organisering

Foretaket er et norsk aksjeselskap med registrert forretningsadresse i Oslo. Godkjenning som regnskapsselskap ble gitt 30. mai 2022. Foretaket eies 100 prosent av et rumensk selskap, som igjen eies 100 prosent av en privatperson.

Da tilsynsmøtet fant sted, hadde foretaket 73 regnskapsoppdrag. Foretaket hadde omsetning i 2023 på om lag 2,7 millioner kroner. I 2024 var omsetningen om lag 3,3 millioner kroner.

Foretaket har enestyre. Vedkommende er ikke statsautorisert regnskapsfører og er bosatt i Wien. Da tilsynsmøtet fant sted, hadde vedkommende hatt denne rollen i ca. 2 måneder. Foretaket hadde ikke daglig leder, slik at den daglige ledelsen ble ivaretatt av styret. Styreleder var også oppnevnt som hvitvaskingsansvarlig, se hvitvaskingsloven § 7 femte ledd.

Foretaket hadde ingen ansatte. For å oppfylle regnskapsførerlovens krav om at en statsautorisert regnskapsfører skal ha ansvaret for kvalitetsstyringen og kravet om å utpeke en statsautorisert regnskapsfører som ansvarlig for hvert regnskapsoppdrag, hadde foretaket inngått avtale med en statsautorisert regnskapsfører gjennom hennes enkeltpersonforetak.

Det løpende regnskapsarbeidet ble utført i et annet rumensk selskap enn eierselskapet, og av en privatperson på Filippinene. Eier av det rumenske selskapet er den samme personen som indirekte eier regnskapsforetaket. Det er også denne personen som i det vesentligste utfører regnskapsarbeidet i det rumenske selskapet.

Eieren hadde tidligere godkjenning som statsautorisert regnskapsfører og drev tidligere regnskapsførervirksomhet i et annet aksjeselskap. Både selskapet og eier sa fra seg godkjenningen etter at Finanstilsynet hadde varslet tilsyn. Eier søkte senere om ny godkjenning, men søknaden ble trukket. Fordi det er anført i tilsvaret at søknaden ikke ble "formelt behandlet" av Finanstilsynet, viser Finanstilsynet til brev til søker 3. januar 2024 der det fremkommer at søknadsbehandlingen er avsluttet fordi søknaden er trukket.

Foretaket har senere ansatt en daglig leder som er statsautorisert regnskapsfører i 50 prosent stilling. I tillegg har foretaket knyttet til seg ytterligere én statsautorisert regnskapsfører.

3.2 Mangelfull kvalitetsstyring

Konklusjon

Da tilsynsmøtet fant sted, hadde foretaket ikke etablert kvalitetsstyring i samsvar med regnskapsførerloven § 4-1 andre ledd.

Begrunnelse

I henhold til regnskapsførerloven § 4-1 andre ledd første punktum skal regnskapsforetak ha forsvarlig kvalitetsstyring. Dette kom inn som et lovkrav i gjeldende regnskapsførerlov, som trådte i kraft 1. januar 2023. Kvalitetsstyringen skal tilpasses omfanget av og kompleksiteten i foretaket, se regnskapsførerloven § 4-1 andre ledd fjerde punktum.

Forsvarlig kvalitetsstyring

Under tilsynet la foretaket frem "Rutine for kvalitetsansvarliges internkontroll og evaluering av kvalitetsstyringssystemet", datert 16. desember 2024 og fastsatt av styret samme dag. Dokumentet er en mal utarbeidet av Regnskap Norge, hvor kun foretakets navn, navnet på kvalitetsstyringsansvarlig og lagringssted, er skrevet inn.

Bruk av maler forutsetter at de tilpasses foretakets virksomhet. Den fremlagte rutinen er ikke tilpasset, noe som blant annet kommer til uttrykk ved at den ikke omtaler utfordringen ved at samme person er både kvalitetsstyringsansvarlig og oppdragsansvarlig. Dette innebærer egenkontroll, som svekker kontrollenes effektivitet. Rutinen omtaler heller ikke at regnskapsarbeidet utføres av personer som ikke er ansatt i foretaket, og som ikke er samlokalisert med oppdragsansvarlig regnskapsfører. Selv om malen beskriver ulike kontrolltiltak og planlegging av disse, er dette ikke fulgt opp i praksis. Foretaket hadde blant annet ikke en samlet plan for kontrolltiltak.

Særlig om kvalitetsstyring rettet mot oppdragene

I henhold til regnskapsførerloven § 4-1 andre ledd andre punktum skal kvalitetsstyringen omfatte retningslinjer og rutiner som skal sikre at foretakets regnskapsoppdrag utføres og dokumenteres i samsvar med regnskapsførerloven kapittel 5. Foretaket hadde ikke rutiner for gjennomføring av oppdrag. Foretaket benytter et oppdragsstyringsverktøy som foreslår handlinger i utføringen av oppdrag. Dersom handlingene utføres, kan dette bidra til at oppdragene gjennomføres i samsvar med lovfastsatte plikter. Bruk av et slikt system er imidlertid ikke tilstrekkelig i seg selv. Retningslinjer og rutiner skal konkret angi hvordan oppdragsstyringssystemet skal brukes i foretaket, herunder ansvar, oppfølging og håndtering av spørsmål som oppstår underveis i oppdragene. Slike føringer forelå ikke og utgjør en svikt i foretakets kvalitetsstyring.

Et sentralt element i kvalitetsstyringen er å kontrollere at oppdragsansvarlig regnskapsfører ivaretar sitt oppdragsansvar i samsvar med regnskapsførerloven § 5-4 første ledd og GRFS punkt 5.2 tredje ledd. Som minstekrav skal oppdragsansvarlig regnskapsfører minst årlig utføre en overordnet kontroll av hvert enkelt regnskapsoppdrag, se GRFS punkt 5.2 fjerde ledd. Videre skal oppdragsansvarlig regnskapsfører kvalitetssikre regnskapsarbeid som utføres av andre, se GRFS punkt 5.2 femte ledd. Kravet i GRFS punkt 5.2 sjuende ledd om at oppdragsansvarlig regnskapsførers involvering og kontroll skal baseres på en risikobasert tilnærming, er ikke et unntak fra minstekravene til involvering og overordnet kontroll. En risikobasert tilnærming tilsier i denne saken et behov for styrket kvalitetssikring fra oppdragsansvarlig regnskapsfører. Det vises her til at alt løpende regnskapsarbeid utføres av personer som ikke er statsautoriserte regnskapsførere, som ikke er ansatt i foretaket og som heller ikke er samlokalisert med oppdragsansvarlig regnskapsfører.

Under tilsynet ble det fremlagt et skjema betegnet "Internkontroll fra kvalitetsansvarlig – kontroll av oppdragsansvarliges arbeid". Skjemaet viser en gjennomgang av fire av foretakets 73 oppdrag. Det ble ikke forklart hvorfor disse fire oppdragene var valgt ut og det forelå ingen oppsummering eller konklusjon om at kvalitetsstyringsansvarlig hadde ansett oppdragsansvaret for å være forsvarlig ivaretatt i disse fire oppdragene, ut over den begrunnelsen som ble gitt under tilsynet om at regnskapsarbeidet var utført av foretakets indirekte eier. Sammen med oppdragsansvarliges opplysning at hun i tillegg hadde sett på noen posteringer og underliggende dokumentasjon i andre oppdrag, legger Finanstilsynet til grunn at den statsautoriserte regnskapsføreren har fylt ut skjemaene i rollen som oppdragsansvarlig regnskapsfører og som ledd i kvalitetssikringen av oppdragene, i henhold til GRFS 5.2 fjerde ledd, og ikke i rollen som kvalitetsstyringsansvarlig.

I tilsvaret er det anført at oppdragsansvarlig regnskapsfører har vært løpende involvert, utover det som ble opplyst under tilsynet, også i de 69 oppdragene som det ikke ble fremlagt dokumentasjon for. Det er anført at fremlagte timelister som danner grunnlag for fakturaene, viser dette. Finanstilsynet er enig i at timelistene viser at oppdragsansvarlig regnskapsfører har vært involvert, i hvilke oppdrag og når. Timelistenes beskrivelse av arbeidet er imidlertid ikke tilstrekkelig detaljert til at Finanstilsynet kan ta stilling til hva som faktisk er gjort. Det foreligger derfor uansett overtredelse av kravet til dokumentasjon. Selv om det legges til grunn at oppdragsansvarlig har vært løpende involvert i oppdragsutførelsen, ut over det som fremkom under tilsynet, har ikke oppdragsansvarlig, minst årlig, gjennomført en overordnet kontroll av de enkelte regnskapsoppdragene i samsvar med GRFS punkt 5.2 fjerde ledd.

Det er en betydelig svakhet at foretaket ikke hadde etablert forsvarlig kvalitetsstyring. Dette gjelder særlig at oppdragsansvarlig regnskapsfører ikke har ivaretatt sitt oppdragsansvar ved ikke å dokumentere den løpende involveringen i samsvar med regnskapsførerloven og ikke har gjennomført overordnet kontroll på oppdragsnivå i samtlige oppdrag. Når slike forhold ikke identifiseres, vil de heller ikke kunne følges opp av foretaket i samsvar med regnskapsførerloven § 4-1 andre ledd tredje punktum. Dette gir uakseptabel risiko for at lovovertredsene blir videreført i virksomheten.

Foretaket har i ettertid fastsatt retningslinjer og rutiner som skal styrke kvalitetsstyringen. I KRT 3006 har foretaket rapportert at det fra og med 1. april er daglig leder som har rollen som kvalitetsstyringsansvarlig. Daglig leder har også overtatt rollen som hvitvaskingsansvarlig fra enestyrer.

Som en kommentar til anførselen i tilsvaret om at "Finanstilsynet stiller krav om at kontrollen også skal fremgå av et eget samlet, dokument per oppdrag", gjør vi oppmerksom på at Finanstilsynet ikke legger til grunn et annet dokumentasjonskrav enn det som fremkommer i regnskapsførerloven 5-3 og GRFS punkt 12.

4.3 Manglende kompetanse og kapasitet

Konklusjon

Da tilsynsmøtet fant sted, hadde foretaket ikke tilgang på nødvendig kapasitet og kompetanse i samsvar med regnskapsførerloven § 4-1 første ledd og regnskapsførerloven § 5-1 første ledd første punktum.

Begrunnelse

Avtalen med den statsautoriserte regnskapsføreren som er kvalitetsstyringsansvarlig og oppdragsansvarlig for samtlige oppdrag er begrenset til 40 timer per måned. Timelistene viste at det i snitt var arbeidet rundt 20 timer per måned.

Det forelå ikke en konkret og dokumentert vurdering av hvilket behov foretaket faktisk har for tilgang til statsautorisert regnskapsfører. For at en slik vurdering skal være forsvarlig må den inkludere det forhold at medarbeiderne som utfører regnskapsarbeidet ikke er statsautorisert regnskapsfører, at de ikke har et ordinært ansettelsesforhold i foretaket og at de fysisk befinner seg et annet sted enn oppdragsansvarlig regnskapsfører. Også den kvalitetsstyringsansvarlige og oppdragsansvarlige regnskapsførers egen oppfatning av behovet må inngå i vurderingen.

Foretaket har i ettertid beskrevet tiltak som er iverksatt gjennom 2025 og inn i 2026 for å styrke foretakets kapasitet og kompetanse. Det er vist til mer kapasitet fra statsautorisert regnskapsfører gjennom ansettelse av daglig leder og gjennom avtale med ytterligere en person med slik godkjenning. I tillegg til vil ytterligere kapasitet fra statsautoriserte regnskapsførere gi større fleksibilitet i fordelingen av oppdragsansvaret i foretakets portefølje.

4.4 Manglende etterlevelse av hvitvaskingsloven

Konklusjon

På tidspunktet for tilsynsmøtet hadde ikke foretaket:

- gjennomført en virksomhetsinnrettet risikovurdering i samsvar med hvitvaskingsloven § 7
- skriftlige rutiner som sikrer etterlevelsen av loven i samsvar med hvitvaskingsloven § 8
- etablert internkontroll i samsvar med hvitvaskingsloven § 35 første ledd
- sørget for tilstrekkelig opplæring av de som utfører arbeid for foretaket i samsvar med hvitvaskingsloven § 36 første ledd slik at de settes i stand til å gjenkjenne mistenkelige transaksjoner og håndtere slike situasjoner.

Finanstilsynet avdekket også overtredelser av hvitvaskingsloven i de oppdragene som ble kontrollert.

Begrunnelse

Manglende virksomhetsinnrettet risikovurdering

Foretaket hadde ikke utarbeidet en risikovurdering som tar utgangspunkt i virksomhetens aktiviteter, der både trusler og sårbarheter skal identifiseres. De rutinene som skal fastsettes for å redusere de identifiserte risikoene, må bygge på den virksomhetsinnrettede risikovurderingen.

Mangelfull rutine for å sikre etterlevelsen av hvitvaskingsloven

På slutten av 2024, fire måneder før møtet med tilsynet, hadde foretakets styre vedtatt en anti-hvitvaskingsrutine. Rutinen var basert på en mal som tilbys i markedet og som forutsetter en konkret tilpasning til virksomheten. At malen ikke var tilpasset foretaket, synliggjøres blant annet der malen angir hvem i foretaket som har ansvar for de ulike oppgavene, henholdsvis "daglig leder", "hvitvaskingsansvarlig", "teamleder", "IT-ansvarlig" og "oppdragsansvarlig". Foretaket har verken teamleder eller IT-ansvarlig. At det er styret som har ansvar for den daglige ledelsen var ikke hensyntatt i klargjøringen av ansvarsfordelingen. Styremøteprotokollen inneholder verken en drøftelse av dette eller av hvordan internkontrollen etter hvitvaskingsloven for øvrig skal innrettes. Selv om det forelå et styrevedtak som fastsatte en hvitvaskingsrutine, mener Finanstilsynet at foretakets manglede kunnskap om hvilke plikter som følger av hvitvaskingsloven, i kombinasjon med at foretakets rutiner utelukkende var basert på en mal, gjør at dette styrevedtaket ikke er tilstrekkelig til at foretaket oppfylte lovkravet om etablering av rutiner for å sikre etterlevelsen av hvitvaskingsloven.

Det oppdragsstyringsverktøyet foretaket benytter angir handlinger som er ment å oppfylle pliktene i hvitvaskingsloven til å gjennomføre kundetiltak. Selv om et oppdragsstyringsverktøy ikke tilfredsstiller kravet til skriftlige rutiner, vil det i praksis bidra til etterlevelse av pliktene, forutsatt at de foreslåtte handlingene utføres. Ofte vil det være nødvendig å supplere de aktuelle handlingene med konkrete vurderinger. Finanstilsynet viser her blant annet til at oppdragsstyringsverktøyet legger opp til at det skal fylles ut et skjema som inneholder ulike spørsmål om kunden og som skal danne grunnlag for den konkrete risikoklassifiseringen av kunden i samsvar med hvitvaskingsloven § 9 første ledd. Basert på svarene foreslår oppdragsstyringsverktøyet en risikoklassifisering, henholdsvis "høy", "middels" eller "lav". Det ble opplyst under tilsynet at skjemaet var fylt ut for alle foretakets oppdragsgivere. I de tre oppdragene Finanstilsynet kontrollerte var verktøyets foreslåtte konklusjon at risikoen knyttet til den konkrete kunden var "høy" og at forsterkede kundetiltak måtte vurderes. Risikoen var likevel satt til "middels" uten at det var gitt noen forklaring på nedgraderingen. Forsterkede kundetiltak var verken gjennomført eller vurdert i de tre oppdragene. I henhold til ovennevnte mal for anti-hvitvaskingsrutine punkt 4, er denne vurderingen oppdragsansvarlig regnskapsførers ansvar. Dette er hensiktsmessig fordi vurderingen og konklusjonen gir nødvendig innsikt om kunden og kundens virksomhet, og danner dermed et godt grunnlag for oppdragsansvarlig regnskapsførers vurdering og gjennomføring av kundetiltak, både ved etablering og oppfølging av kundeforholdet. Ifølge det som ble uttalt under tilsynet er alle skjemaene fylt ut av hvitvaskingsansvarlig. Oppdragsansvarlig regnskapsfører hadde ikke vært involvert i risikovurderingen i noen av oppdragene, inkludert i de tre oppdragene Finanstilsynet kontrollerte.

Manglende internkontroll

På tidspunktet for tilsynsmøtet var det ikke gjennomført internkontrolltiltak rettet mot etterlevelsen av hvitvaskingsloven.

Mangelfull opplæring

Gjennom utføring av regnskapsoppdrag får regnskapsforetak god innsikt i oppdragsgivernes virksomhet, noe som gjør slike foretak godt egnet i til å bidra i bekjempelsen av økonomisk kriminalitet. For å oppnå dette er det avgjørende at de som utfører arbeid på vegne av foretaket får god opplæring i hva hvitvasking og terrorfinansiering er, hvordan det gjøres, hva som kan indikere at det skjer og hvordan slike situasjoner skal håndteres internt i foretaket. Det ble fremlagt et dokument betegnet som opplæringsprogram, datert 1. januar 2025. Det eneste som fremgikk av dokumentet var at personen på Filippinene skulle gjennomføre et kurs på engelsk i hvitvaskingsloven. Det forelå ingen vurdering av behovet for, eller plan for opplæring av styret, eller andre som utfører arbeid for foretaket. Foretaket hadde ikke sørget for tilstrekkelig opplæring.

Mangler i oppdragene

Finanstilsynets oppdragskontroll viste mangelfull kartlegging av reelle rettighetshavere og politisk eksponerte personer (PEP) i alle tre oppdragene, noe som innebærer overtredelse av

hvitvaskingsloven §§ 14 og 18. For ett av oppdragene var kartleggingsarbeidet dessuten gjort etter Finanstilsynets møte med foretaket.

Foretaket har senere utarbeidet og dokumentert en virksomhetsinnrettet risikovurdering og rutiner som skal sikre etterlevelsen av pliktene i hvitvaskingsloven. Det er også sendt inn styremøteprotokoller som viser at styret har vurdert om AML-arbeidet har vært tilfredsstillende utført for 2025, basert på en beskrivelse av gjennomførte internkontrolltiltak. Videre er det fremlagt en oppdatert opplæringsplan og sendt inn kursbevis og annen dokumentasjon som tilsier at planlagt opplæring for 2025, er gjennomført. Som nevnt foran, er det også utnevnt ny hvitvaskingsansvarlig.

4.5 Uriktige svar til Finanstilsynet i dokumentbasert tilsyn

Konklusjon

Foretaket har gitt uriktige svar til Finanstilsynet. Dette er overtredelse av den forrige finanstilsynsloven § 3 andre ledd andre punktum, som gjaldt da svarene ble gitt. Nevnte bestemmelse er videreført i gjeldende finanstilsynslov § 3-1 første ledd.

Begrunnelse

Høsten 2024 gjennomførte Finanstilsynet dokumentbasert tilsyn på regnskapsførerområdet. Dette ble gjort ved at alle foretak skulle besvare skjemaet "Dokumentbasert tilsyn – Regnskapsforetakets egenmelding (KRT-1004)". Skjemaet inneholder en rekke spørsmål som er rettet mot oppfyllelse av ulike lovkrav som gjelder for regnskapsforetak. I tillegg til at egevalueringen bidrar til å synliggjøre overfor foretakene hvilke plikter de har og gi foretakene anledning til å kontrollere egen etterlevelse av de ulike lovkravene, inngår svarene i Finanstilsynets risikobaserte tilsyn. Når regnskapsforetak gir uriktige svar svekkes dette grunnlaget og dermed også prioriteringen og effektiviteten i tilsynsarbeidet. Det gjennomførte tilsynet avdekket at foretakets svar ikke var korrekte.

På ett av spørsmålene svarte foretaket at det har en oversikt som viser utkontraktert virksomhet med en tilhørende risikovurdering, se kravet i meldepliktforordningen § 1. Foretakets svar var basert på de foreliggende avtalene om bruk av andre enn egne ansatte i virksomheten. Det forelå imidlertid ikke en risikovurdering. Se nærmere omtale av nødvendigheten av risikovurderinger i etterfølgende punkt 4.6 bokstav e og f.

Skjemaet hadde et særskilt spørsmål om foretaket hadde utkontraktert IKT-virksomhet. Foretaket svarte "nei", til tross for at foretaket også på rapporteringstidspunktet hadde avtaler som innebærer utkontraktering av slik virksomhet.

Et annet spørsmål, med en rekke underspørsmål, var om det er etablert kvalitetsstyring i samsvar med regnskapsførerloven. Underspørsmålene var blant annet knyttet til etablering av rutiner, om foretaket har vurdert kapasiteten og kompetansen til de(n) som utpekes som oppdragsansvarlig regnskapsfører og om foretaket har en samlet oversikt over avdekkede avvik fra lovbestemte plikter i oppdragsutførelsen m.m. Foretaket svarte "ja" på alle disse spørsmålene uten at det var situasjonen, se omtalen i punkt 4.2 og 4.3.

Foretaket svarte også at det etterlever pliktene i hvitvaskingsloven, både på spørsmålet om det foreligger en virksomhetsinnrettet risikovurdering, om rutineene er tilpasset virksomheten og om de er egnet til å sikre etterlevelse av hvitvaskingsloven. Som det fremgår av punkt 4.4, var dette ikke situasjonen i foretaket.

Da Finanstilsynet under tilsynet ba om kommentarer til de svarene som var gitt, var forklaringen fra foretakets representanter at de ikke hadde forstått spørsmålene. Dette underbygger den manglende kompetansen i foretaket på tilsynstidspunktet, se punkt 4.3.

Foretaket har i tilsvaret vist til problemet med tilgang til skjemaet og at fristen på 18 dager fra dette ble ordnet skapte et tidspress. Styreleder, som var den som hadde fylt ut skjemaet, har fremhevet

at intensjonen ikke var å gi uriktige opplysninger. Varsel om vedtak bygget ikke på at det bevisst var gitt uriktige opplysninger.

4.6 Manglende etterlevelse av forskrift om risikostyring og internkontroll

Konklusjon

Tilsynet avdekket at styret ikke hadde påsett at foretaket har hensiktsmessige systemer for risikostyring og internkontroll i samsvar med risikostyringsforskriften § 3. Styret, som også ivaretar den daglige ledelsen, hadde ikke sørget for å etablere en forsvarlig risikostyring og internkontroll i samsvar med risikostyringsforskriften § 4.

Det var ikke, minst årlig, foretatt en gjennomgang av vesentlige risikoer for systematisk å vurdere om foretakets risikostyring og internkontroll er tilstrekkelig til å håndtere risikoene på en forsvarlig måte. At dette ikke er gjort er overtredelse av risikostyringsforskriften § 6 andre ledd. Pliktbruddene innebærer at foretaket verken oppfylte kravet i risikostyringsforskriften § 7 til gjennomføring av internkontroll eller kravet til dokumentasjon og rapportering i samsvar med risikostyringsforskriften § 8.

Foretaket hadde ikke identifisert, vurdert eller håndtert risikoene knyttet til utkontraktert virksomhet forsvarlig og i samsvar med risikostyringsforskriften § 5, finansstilsynsloven § 4-6 og forskrift om meldeplikt ved utkontraktering av virksomhet mv. § 1. På tidspunktet for innsending av egenmeldingen gjaldt forrige finansstilsynslov (1956) § 4c. Sistnevnte lovbestemmelse er imidlertid videreført i gjeldende finansstilsynslov (2024) § 4-6 og også meldepliktforskriften er den samme.

Begrunnelse

Under tilsynet ble det fremlagt en risikovurdering for 2023. Hvem som har utarbeidet vurderingen eller om den er styrebehandlet fremkommer ikke, og det var heller ikke innhentet bekreftelse fra foretakets revisor etter risikostyringsforskriften § 10.

Selv om det fremkommer av protokollene fra de to styremøtene som ble avholdt på slutten av 2024 at styret vurderte sitt ansvar for risikostyring og internkontroll, var ikke kravene i risikostyringsforskriften oppfylt på tidspunktet for tilsynsmøtet. I protokollen fra styremøtet 16. desember 2024 omtales ett eller flere dokumenter som "utarbeidet i løpet av den siste tiden". Under tilsynet kunne det imidlertid ikke fremlegges dokumentasjon som viser at vesentlige risikoer i foretaket var identifisert i 2024. Etter tilsynsmøtet, men før varsel om vedtak ble sendt, mottok Finanstillsynet en redegjørelse fra styret der det opplyses at nærmere angitte risikoområder er vurdert, men at vurderingene skal samles og struktureres. Uansett hadde ikke foretaket, verken for 2023 eller 2024, foretatt en samlet vurdering av risikosituasjonen og sørget for styrebehandling av denne i samsvar med kravet i risikostyringsforskriften § 8 andre ledd.

Risikostyringsforskriften § 2 fastslår at foretaket skal tilpasse sin risikostyring og internkontroll etter arten, omfanget og kompleksiteten i foretakets virksomhet. Denne bestemmelsen om forholdsmessighet innebærer imidlertid ikke et unntak fra noen av bestemmelsene i risikostyringsforskriften eller i annen lovgivning. Finanstillsynet mener at foretaket ikke hadde identifisert og håndtert risikoer som er av særlig betydning for foretaket i samsvar med risikostyringsforskriften. Dette gjelder følgende:

- a) I foretak der styret og daglig leder er samme person må styret vurdere hvordan de ulike rollene skal håndteres, også ut fra de forholdene som er omtalt i punkt 4.2. Det må fastsettes retningslinjer som sikrer at ansvaret og oppgavene som tilligger de to rollene blir ivarett forsvarlig, se risikostyringsforskriften § 3 første ledd nr. 1. Det forelå ikke slike retningslinjer. For øvrig kan ansvaret for utvikling og drift av foretaket ikke tildeles eier, slik som beskrives i protokollen fra styremøte 22. november 2024.

- b) Styret har ikke vurdert om eiers sterke involvering i virksomheten, både som regnskapsmedarbeider og som deltaker på styremøter, skaper uklarhet knyttet til om beslutninger reelt tas av de i regnskapsforetaket som har den formelle myndigheten og om disse har tilstrekkelig gjennomslagskraft til å påvirke virksomheten, se risikostyringsforskriften § 3 første ledd nr. 2. Denne uklarheten underbygges av styremøtevedtaket som omtalt i bokstav a, der det er fastslått at det er eier som har ansvaret for utvikling og drift av foretaket. Det fremkommer ikke av protokollen at dette bare skulle gjelde i en tidsbegrenset periode slik som anført i tilsvaret.
- c) At foretakets regnskapsvirksomhet drives uten egne ansatte er en strategi som må være forankret i styret, se risikostyringsforskriften § 3 første ledd nr. 3, og som må være gjenstand for årlig vurdering. Bruk av annet enn egne ansatte krever særlige risikovurderinger. Se etterfølgende omtale av foreliggende avtaler i bokstav e og f. Det ble ikke lagt frem dokumentasjon som viser at foretakets styre har vurdert dette og uansett var ikke kravet om årlig vurdering oppfylt.
- d) Styrets ansvar etter risikostyringsforskriften § 3 første ledd nr. 4 og nr. 5 inkluderer kvalitetsstyringen etter regnskapsførerloven § 4-1 andre ledd. Som det fremkommer av punkt 4.2 foran, hadde ikke foretaket kvalitetsstyring som oppfyller lovkravet.
- e) Finanstilsynets rundskriv 7/2021 gir veiledning om vurderinger som må gjøres for å sikre at også foretakets utkontrakterte virksomhet drives forsvarlig og i samsvar med risikostyringsforskriften § 5 og aktuelle bestemmelser i gjeldende og forrige finanstilsynslov og meldepliktforskriften om utkontraktering.

Det forelå ikke en nærmere vurdering av de som utfører regnskapsarbeid for foretaket. Både det forhold at disse er lokalisert i annet land og hvilken kompetanse og erfaring de har knyttet til norsk regelverk er av sentral betydning for det arbeidet de utfører og må inngå i vurderingsgrunnlaget. Sistnevnte er særlig aktuelt for den personen som utfører arbeid på Filippinene. Heller ikke muligheten for interessekonflikter, risikoen for manglende integritet og manglende armlengdes avstand i avtaleforholdet som følge av eiers roller i de involverte selskapene, var vurdert.

Det manglet en nærmere vurdering av om avtalene med de som utfører arbeid for foretaket er utformet slik at de gir nødvendig styring og kontroll. Finanstilsynet viser til at:

- ingen av avtalene inneholder bestemmelser som understreker relevante klausuler som gir regnskapsforetaket tilstrekkelig sikkerhet for at de som utfører arbeidet til enhver tid har nødvendig kompetanse blant annet om norsk regnskapsførerlov og regnskaps-, bokførings-, skatte- og avgiftslovgiving og hvordan foretaket skal kunne forsikre seg om dette. Det eneste som er tatt inn er en generell utformet plikt til å overholde norsk lovgivning.
- ingen av avtalene har klausuler som i tilstrekkelig grad er egnet til å redusere risikoen knyttet til overholdelse av regnskapsførers taushetsplikt og sikkerhet for at personopplysninger håndteres i samsvar med norsk lovgivning, se regnskapsførerloven § 4-2 og GRFS punkt 2.4. Avtalen med det rumenske selskapet inneholder en henvisning til "other regulatory requirements related to the service provided". Foretaket har ikke vurdert risikoen og avtalevilkåret er uansett ikke tilstrekkelig til å redusere risikoen for brudd på taushetsplikten. Finanstilsynet viser videre til at konfidensialitetsklausulen i samme avtale gjelder forhold i regnskapsforetaket og dekker ikke risikoen knyttet til informasjon om regnskapsforetakets kunder og personopplysninger som tilflyter det rumenske selskapet. Det følger heller ikke av avtalen at det rumenske selskapet har plikt til å sikre og følge opp at de som utfører arbeid for foretaket bevarer taushet om taushetsbelagt informasjon og behandler personopplysninger i samsvar med norske regler. For medarbeideren på Filippinene inneholder avtalen en klausul om at vedkommende gjennom planlegging og tiltak skal sikre "a satisfactory security of information regarding confidentiality, integrity and accessibility when processing personal data". Etter varsel om vedtak ble sendt er det fremlagt en taushetserklæring om kunders forhold fra vedkommende, datert 14. februar

2024. Denne ble ikke fremlagt under tilsynet. Avtalen inneholder uansett ingen henvisning til norsk regelverk, og heller ikke hvordan regnskapsforetaket skal forsikre seg om at vedkommende på Filippinene har tilstrekkelig kunnskap om norsk regelverk, og hvordan dette skal kunne kontrolleres av foretaket.

- ingen av avtalene inneholder klausuler som sikrer at de som utfører arbeidet er kjent med, eller er forpliktet til å etterleve hvitvaskingsloven. De er heller ikke forpliktet til å gjennomføre opplæring. Dette gjelder også foretakets avtale med styreleder, som er ansvarlig for å følge opp at foretakets rutiner er etablert etter hvitvaskingsloven.
- ingen av avtalene regulerer spørsmålet om de som har påtatt seg å utføre arbeid for regnskapsforetaket har anledning til å sette oppgavene bort til andre. Dette vil i så fall påføre regnskapsforetaket nye risikoer som i så fall må vurderes og håndteres.
- ingen av avtalene inneholder klausul som gir Finanstilsynet rett til å få tilgang til alle opplysninger som anses nødvendig som ledd i tilsynet med regnskapsforetaket, uten begrensninger, se risikostyringsforskriften § 5 første og andre ledd.

- f) Foretaket har ikke fremlagt vurderinger som dokumenterer at 40 timer i måneden fra innleid statsautorisert regnskapsfører er tilstrekkelig. Betydningen av at vedkommende også er 100 prosent ansatt i et annet regnskapsforetak synes heller ikke vurdert, heller ikke hvilken erfaring hun har fra kvalitetsstyring i det regnskapsforetaket hun er ansatt i. Når eier er så involvert i virksomheten og utføringen av regnskapsarbeidet er det i tillegg naturlig at overstyring fra eier blir vurdert som en risiko.
- g) Etter tilsynsmøtet, men før varslet om tilbakekall ble sendt, mottok Finanstilsynet en oversikt over de IKT-systemene som foretaket benytter og som innebærer utkontraktering av foretakets IKT-virksomhet. Oversikten er utarbeidet i april 2025, og synes å bygge på en standardmal der systemene og foretakets vurdering av systemene er beskrevet. Foretaket har imidlertid ikke utarbeidet en beredskapsplan som skal iverksettes i foretaket hvis IKT-leveransene svikter, noe som er et krav etter GRFS punkt 2.3.

Foretaket har anført at revisor har avgitt bekreftelse etter risikostyringsforskriften og at dette er en medvirkende årsak til at foretaket ikke har hatt ytterligere oppmerksomhet rettet mot pliktene i risikostyringsforskriften. Finanstilsynet har ikke vurdert om revisor har hatt tilstrekkelig grunnlag for den avgitte bekreftelsen, men dette er uten betydning for foretakets forpliktelser etter risikostyringsforskriften.

Foretaket opplyser at de har vurdert de risikoene Finanstilsynet har omtalt i punktene a) – g), herunder oppdatert foreliggende avtale med det rumenske selskapet. Det er også innhentet taushetserklæringer som innebærer at alle som utfører arbeid for foretaket har signert en slik.

Foretaket mener videre at de iverksatte tiltakene rettet mot systematisk styring og kontroll av risiko, og dokumentasjon av dette, herunder interne retningslinjer og rutiner, tilsier at kravene i risikostyringsforskriften nå er forsvarlig ivaretatt.

4 Videre oppfølging

For å kunne ta stilling til om de tiltakene foretaket har beskrevet er gjennomført og faktisk virker etter sin hensikt, vil det måtte gjennomføres et nytt tilsyn. Finanstilsynet vil vurdere dette på et senere tidspunkt.

Finanstilsynet gjør oppmerksom på at overtredelsene som ble avdekket i forbindelse med tilsynet i 2025, vil inngå i en samlet vurdering hvis det på et senere tidspunkt skulle bli avdekket at foretaket overtrer lov- eller forskriftsfaste plikter.

Vi har for øvrig merket oss at foretaket har valgt ny revisor. Vi ber om at kopi av dette brevet sendes til revisor.

For Finanstilsynet

Marte Voie Oppland
direktør for markedstilsyn

Lene Tofte Dønvold
seksjonsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk.